

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.280/2014/6.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Dr. Szűts Ágnes Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Szűts Ágnes ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. felperesnek Kft. által képviselt I.r., dr. Jámber László ügyvéd által képviselt II.r. és III.r. alperesek ellen kölcsön visszafizetése iránt a Fővárosi Törvényszéken 63.P.25.722/2007. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.095/2013/3. számú jogerős rész- és közbenső ítéletével befejezett perében a jogerős rész- és közbenső ítélettel szemben a II.r. és a III.r. alperesek által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z- és k ö z b e n s ő í t é l e t e t

A Kúria a jogerős rész- és közbenső ítéletet - a felülvizsgálattal érintett részében - hatályában fenntartja.

Kötelezi a II.r. és a III.r. alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felpereseknek 15 nap alatt 127.000 (egyszázhuszonhétezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak felhívásra 980.000 (kilencszáznolcvanezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen a rész- és közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából lényeges tényállás szerint az I.r. felperes és az I.r. alperes 2002 márciusában kölcsönszerződést kötöttek, melyre figyelemmel az I.r. felperes a Banktól 2002. március 6-án felvett 19.900.000 Ft kölcsönt átadta az I.r. alperesnek. Az I.r. alperes vállalta, hogy a kölcsönt 2002. december 31-ig visszafizeti az I.r. felperesnek. Az I.r. alperes ezen kötelezettségének nem tudott eleget tenni,

ezért a II.r. és a III.r. alperesek 2002. november 8-án kelt nyilatkozatukban az I.r. felperes és a Bank között megkötött kölcsönszerződés alapján az adósnak a hitelezővel szemben fennálló 19.900.000 Ft tőketartozásának és havi 290.208 Ft kamatainak a kölcsön lejáratára - 2003. március 6-ára -, illetve esedékessége napjáig történő visszafizetésére egyetemleges kötelezettséget vállaltak oly módon, hogy a hitelező bank részére mindenkor az adós helyett egyetemlegesen teljesítenek.

Sem az I.r. alperes, sem a II.r., III.r. alperesek nem tettek eleget vállalt kötelezettségüknek, ezért a felperesek - önerő hiányában - a D Bank felé fennálló szerződésszerű teljesítés érdekében 2003. március 7-én 20.650.000 Ft hitel erejéig hitelszerződést kötöttek a D Bankkal. E hitelszerződés V. pontjában a felperesek megbízták a bankot, hogy a kölcsön összegéből utalja át a D Banknak a nála fennálló tartozás összegét.

A felperesek ez utóbbi kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségüknek oly módon tettek eleget, hogy a II.r. alperes által részükre havonta átadott összeget a kölcsön havi törlesztő részleteire fordították. A II.r. alperestől kapott és a kölcsön törlesztésére fordított összeg - 2003 márciusától 2007. június 1-jéig - összesen 10.800.000 Ft volt.

A felperesek módosított keresetükben az alpereseket egyetemlegesen kérték kötelezni 12.200.000 Ft és járulékai megfizetésére elsődlegesen kölcsön, emellett a II.r. és a III.r. alperesek által tett tartozás-átvállalási nyilatkozatra hivatkozással, illetve ezen összegből 9.100.000 Ft tekintetében jogalap nélküli gazdagodás, másodlagosan biztatási kár, harmadlagosan szerződésszegéssel, negyedlegesen szerződésen kívül okozott kár jogcímén. Kérték továbbá, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezze a II.r. és a III.r. alpereseket 7.617.766 Ft és járulékainak egyetemleges megfizetésére szerződésszegéssel okozott kár, másodlagosan szerződésen kívüli károkozás, harmadlagosan biztatási kár jogcímén.

A II.r. és a III.r. alperesek a kereset elutasítását kérték, vitatva annak jogalapját ésösszeget is. Az I.r. alperes a per során érdemi nyilatkozatot nem tett.

Az elsőfokú bíróság részítéletével egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, hogy fizessenek meg az I.r. alperesnek 9.100.000 Ft-ot, illetve az I.r. alperest, hogy fizesse meg az ezen összeg után járó járulékokat. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megítélése szerint az I.r. felperes és az I.r. alperes között a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre, amely alapján az I.r. alperes köteles a kölcsön összegének meg nem térített részét, 9.100.000 Ft-ot és annak járulékait az I.r. felperesnek megfizetni.

Az elsőfokú bíróság az I.r. felperesnek a II.r. és a III.r. alperessel szemben tartozás-átvállalás jogcímén előterjesztett

keresetét részben alaposnak találta a Pp. 199. §-a és 332. § (1) bekezdése alapján. Mindezekre figyelemmel a II.r. és a III.r. alpereseket is 9.100.000 Ft megfizetésére kötelezte, hangsúlyozta azonban, hogy az I.r. felperes és az I.r. alperes, valamint az I.r. felperes és a II.r., III.r. alperesek közötti jogviszony elkülönül egymástól. Mivel az I.r. felperesnek az alperesekkel szemben kölcsön- és tartozásátvállalás jogcímén előterjesztett keresetének részben helytadott, így a további jogcímekre történő hivatkozásokat érdemben nem vizsgálta. A II.r. felperes keresetét semmilyen jogcímen nem találta alaposnak bizonyítottság hiányában. Az elsőfokú bíróság a felpereseknek a II.r. és a III.r. alperessel szemben 7.617.766 Ft erejéig előterjesztett keresetét nem találta alaposnak.

A felperesek és a II.r., III.r. alperesek által előterjesztett fellebbezések folytán eljáró másodfokú bíróság rész- és közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság részítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta, és megállapította, hogy a II.r. és a III.r. alperesek kártérítési felelősséggel tartoznak a felperesekkel szemben az I.r. felperes által a D Banktól felvett kölcsön visszafizetésére vállalt kötelezettség megszegéséből eredő károk tekintetében; a részítéletnek az I.r. alperessel szemben kártérítés jogcímén előterjesztett keresetet elutasító, valamint az elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezte és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A fellebbezések indokaira tekintettel arra hivatkozott: a II.r. és III.r. alperesek nem mentesültek fizetési kötelezettségük alól azzal, hogy az I.r. felperes a tartozását a D Banknak megfizette. A II.r. és III.r. alperesek ezzel kötelezettségüket nem teljesítették, ugyanis a teljesítésre nem az alperesek által átadott pénzeszközökből, hanem a D Banktól felvett hitelből került sor. A másodfokú bíróság megítélése szerint a felperesektől nem volt elvárható, hogy megvárják a D Bank felé fennálló hitelük lejártát, és nem teljesítésükkel veszélyeztessék az I.r. felperes fedezetül felajánlott jelentős értékű ingatlanát, amely egyben felperesek lakhatását is szolgálta. Abban az esetben, ha az alperesek a teljesítést az I.r. felperesnek felajánlották volna, és azt nem fogadta volna el, vagy a D Banknak megfizették volna a tartozást, nem lett volna indokolt a felperesek részéről a D Banktól kölcsönt felvenni.

A másodfokú bíróság az I.r. alperessel szemben előterjesztett felperesi kárigény vonatkozásában az elsőfokú bíróság részítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felpereseknek a II.r. és III.r.

alperesek szerződésszerű teljesítésének elmaradásával kára keletkezett, mivel a D Bank felé fennálló tartozásukat újabb, kedvezőtlenebb feltételekkel rendelkező hitel felvétele segítségével tudták megfizetni. Ennél fogva a II.r. és III.r. alpereseknek a felperesek felé a kártérítési kötelezettségük fennáll. A kár összege a peranyagból nem volt megállapítható, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 213. § (3) bekezdése alapján hozott közbenső ítéletével e körben csak a jogalap tekintetében döntött és megállapította, hogy a II.r. és a III.r. alperesek kártérítési felelősséggel tartoznak a felperesekkel szemben az I.r. felperes által a D Banktól felvett kölcsön visszafizetésére vállalt kötelezettségük megszegéséből eredő károk tekintetében.

A jogerős rész- és közbenső ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmükben a II.r. és III.r. alperesek a jogerős rész- és közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és a felperesek keresetének teljes elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértően alkalmazta a Ptk. 332. § (1) bekezdését, valamint a Ptk. 318. § (1) bekezdését és a Ptk. 339. § (1) bekezdését. Álláspontjuk szerint az új hitelszerződés megkötésével mentesültek a tartozásátvállalás jogkövetkezményei alól. A Ptk. 332. § (1) bekezdése alapján a kötelezettség arra terjedt ki, hogy a Banknál kötött szerződés lejáratakor hozzák az I.r. felperest abba a helyzetbe, hogy teljesíteni tudjon. Az I.r. felperes azt megelőzően kötötte meg az új hitelszerződést, hogy az előző szerződés megszűnt volna, vagy az általuk hivatkozott szerződésszegés jogkövetkezményei beálltak volna. Az I.r. felperes kizárólag saját akaratelhatározásából kötötte meg az új kölcsönszerződést, a II.r. és a III.r. alpereseknek a D Bankkal kötött szerződés miatt helytállniuk nem kellett. A II.r. és a III.r. alperesek szerződésszegése tehát az eredeti kölcsönszerződés lejáratá előtt be sem állhatott, ezáltal semmilyen jogcímen nem marasztalhatók.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős rész- és közbenső ítélet hatályában fenntartását kérték.

A Kúria a jogerős rész- és közbenső ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt az abban hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A II.r. és a III.r. felperesek felülvizsgálati kérelmükben lényegében megismételték az eljárás során tett azon védekezésüket, miszerint a felperesek tőlük függetlenül, saját döntésük alapján kötötték meg a Bankkal a szerződést, amely szerződésre tekintettel az eredetileg vállalt helytállási kötelezettségük megszűnt.

A Kúria megítélése szerint - a II.r. és a III.r. alperesek

hivatkozásával szemben - a peranyagból az állapítható meg, hogy a felek egyeztettek arról, hogy az első kölcsönszerződés teljesítése milyen módon történjen. Ezt B B és B S tanuk vallomásai egyértelműen alátámasztják. A Kúria egyetért a másodfokú bírósággal abban is, hogy éppen a II.r. és a III.r. alperesek magatartására tekintettel döntöttek a felperesek az újabb kölcsön felvételéről.

A II.r. és III.r. alperesek - általuk később vitatott - kötelezettségvállalása egyértelműen arra irányult, hogy megfizessék az I.r. felperesnek azt az összeget, amit a D Banknak kellett törlesztenie. Ez a kötelezettségük pedig nem szűnt meg azáltal, hogy az I.r. felperes újabb kölcsönszerződést kötött. A II. és III.r. alperesek azon hivatkozása, hogy a D Bankkal kötött kölcsönszerződésük 2003. március 13-i lejárta előtt március 7-én kötötték meg a felperesek az O Bankkal hitelszerződést, vagyis amikor még az alperesek teljesíthettek volna a megkötött szerződés alapján, akkor lenne releváns, ha bizonyították volna, hogy a fenti időpontig tartozásukat megfizették volna és azt is, hogy erről a felpereseknek hitelt érdemlő tudomásuk volt. Ennek hiányában az adott tényállás mellett a felperesek terhére nem értékelhető, hogy néhány nappal a D Bankkal szemben fennálló kölcsönszerződés lejárta előtt épp az abban vállalt kötelezettség teljesítése érdekében az O Bankkal szerződést kötöttek. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban is, hogy a felpereseknek valós, méltányolandó érdeke állt fenn a D Bankkal kötött szerződés kiváltására, nem róható fel terhükre, hogy a felperesek a szerződés teljesítése érdekében cselekedtek és nem várták be, hogy a Bank velük szemben a szerződésszegés jogkövetkezményeit alkalmazza.

Helyesen értékelte a másodfokú bíróság a II. r. és a III. r. alperesek nyilatkozatát - annak előzményeire is tekintettel - atipikus jognyilatkozatnak, mivel az nem minősíthető egyértelműen a Ptk. 332. § (1) bekezdése szerinti tartozásátvállalásnak, így ezen hivatkozott rendelkezés sérelme nem merülhetett fel.

A II. r. és a III. r. alperesek a vállalt kötelezettségüknek, a Daewoo Banknak törlesztett összeg maradéktalan megfizetésének nem tettek eleget, ezzel szerződésszegést követtek el. A másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a Ptk. 318. § (1) bekezdése és 339. § (1) bekezdése alapján ebből következően fennáll a kártérítési felelősségük.

A Kúria mindezekre tekintettel nem találta megállapíthatónak a II.r. és a III.r. alperesek által hivatkozott jogszabálysértéseket, ezért a jogerős rész- és közbenső ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes II.r és III.r. alpereseket

a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdéseire - kötelezte felperesek felülvizsgálati eljárásban felmerült - a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányos - költségeinek viselésére. A II. r. és III.r. alperesek a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 15. §-a alapján kötelesek az illetékeljegyzési joguk folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2015. január 20.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. bíró